

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 212/2014
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Α' ΤΑΚΤΙΚΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ)
Συνεδρίαση της 11^{ης} Ιουνίου 2014

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Ιωάννης Σακελλαρίου, Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Μέλη: Μιχαήλ Απέσσος, Αλέξανδρος Καραγιάννης, Αντιπρόεδροι του ΝΣΚ, Θεόδωρος Ψυχογιός, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Παναγιώτης Σπανός, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Ευγενία Βελώνη, Αικατερίνη Γρηγορίου, Στυλιανή Χαριτάκη, Δημήτριος Χανής, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αλέξανδρος Ροϊλός, Ευστράτιος Συνοίκης, Κωνσταντίνα Χριστοπούλου, Ευαγγελία Σκαλτσά, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Θεόδωρος Τσιράς και Σταύρος Σπυρόπουλος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Χρήστος Μητκίδης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθ. 2/77084/0025/14-8-2013 έγγραφο της Δ/σης 25ης – Κίνησης Κεφαλαίων, Εγγυήσεων, Δανείων και Αξιών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, όπως συμπληρώθηκε και διευκρινίσθηκε με τα υπ' αριθ. 2/9637/0025/9-4-2014 και 2/30614/0025/9-4-2014 έγγραφα της ίδιας υπηρεσίας.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται: α) αν, με βάση τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 11 του Ν. 2322/1995, έπαυσε να ισχύει η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία παρασχέθηκε προς πιστωτικά ιδρύματα για την εκ μέρους τους παροχή δανείων προς επιχειρήσεις, δυνάμει της υπ' αριθ. 2/14709/ 0025/14.04.2009 (ΦΕΚ Β' 747) και των υπ' αριθ. 2/49086/0025/3.07.2009 και 2/54979/0025/23.07.2009 αποφάσεων του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, εκ του λόγου ότι οι δανειοδοτηθείσες επιχειρήσεις παρέβησαν την απορρέουσα από τις ως άνω αποφάσεις υποχρέωσή τους για διατήρηση των θέσεων εργασίας μέσα στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα και δεδομένου ότι δεν υπήχθησαν στις διατάξεις μεταγενέστερων αποφάσεων κατά τις οποίες οι επιχειρήσεις που, παρά την υποχρέωσή τους, δεν διατηρήσουν αμείωτες τις θέσεις εργασίας, θα επιβαρύνονται με αύξηση του ποσοστού της προμήθειας ασφαλείας και β) αν έπαυσε, δυνάμει της ίδιας διάταξης του άρθρου 11 παρ. 4 του Ν. 2322/1995, να ισχύει η εγγύηση στην ειδικότερη περίπτωση κατά την οποία οι δανειοδοτηθείσες επιχειρήσεις απώλεσαν το σύνολο των θέσεων εργασίας, μέσω σταδιακής μείωσης του προσωπικού τους, μέχρι την οριστική παύση των εργασιών τους.

I. Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία του συνημμένου φακέλου προκύπτουν τα εξής:

1. Κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν.2322/1995 (ΦΕΚ Α'143), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, εκδόθηκαν οι ακόλουθες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών για την παροχή της εγγύησης του Δημοσίου σε περιπτώσεις δανειοδότησης, από πιστωτικά ιδρύματα, βιώσιμων επιχειρήσεων νομών με χαμηλή οικονομική ανάπτυξη και σοβαρή υποαπασχόληση, καθώς και για την προώθηση της ανάπτυξης

ορισμένων κλάδων και δραστηριοτήτων:

α) Η υπ' αριθ. 2/14709/0025/14.04.2009 (ΦΕΚ Β' 747), με την οποία παρασχέθηκε η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, σε πιστωτικά ιδρύματα και σε ποσοστό 80%, για τη ρύθμιση οφειλών που προέρχονταν από δάνεια που χορηγήθηκαν σε βιοτεχνικές, βιομηχανικές, μεταλλευτικές, ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και κτηνοτροφικές επιχειρήσεις βιοτεχνικού και βιομηχανικού τύπου που ήταν εγκατεστημένες και λειτουργούσαν σε ειδικώς καθοριζόμενες περιοχές της χώρας (Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, Νομούς Πιερίας, Γρεβενών, Τρικάλων και Καρδίτσας και Δήμους Ενιππέα, Ναρθακίου, Πολυδάμαντα και Φαρσάλων του Νομού Λάρισας). Ακολούθησε η υπ' αριθ. 2/26922/0025/ 25.04.2012 τροποποιητική απόφαση του ίδιου Υπουργού, με την οποία παρασχέθηκε η δυνατότητα στις επιχειρήσεις που είχαν υπαχθεί στις διατάξεις της ως άνω απόφασης, να ζητήσουν την αναστολή των οφειλόμενων δόσεων για το χρονικό διάστημα από 31.12.2010 έως και 31.12.2012, στην περίπτωση δε αυτή οι επιχειρήσεις που θα ζητούσαν να υπαχθούν στις διατάξεις της τροποποιητικής απόφασης θα υποχρεωνόταν σε καταβολή προμήθειας ασφαλείας ποσοστού 0,4% επί του ποσού της δανειοδότησης, ποσοστό που θα αυξανόταν κατόπιν απόφασης του αρμοδίου Συμβουλίου, σε περίπτωση που θα προέκυπτε ότι παραβιάσθηκε η υποχρέωση των επιχειρήσεων να διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας.

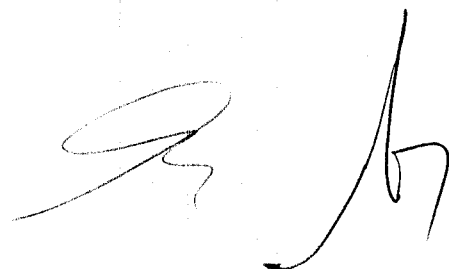
β) Οι υπ' αριθ. 2/49086/0025/03.07.2009 (ΦΕΚ 1396 Β') και 2/54979/0025/23.07.2009 (ΦΕΚ 1554 Β') αποφάσεις, ύστερα από την σχετική απόφαση της 3^{ης} Ιουνίου 2009 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έγκριση καθεστώτος ενίσχυσης ν 308/2009 για την παροχή εγγυήσεων στις επιχειρήσεις κατά την τρέχουσα οικονομική κρίση. Με τις ως άνω υπουργικές αποφάσεις παρασχέθηκε η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, σε ποσοστό 70%, σε δανειακές συμβάσεις που θα καταρτίζονταν μέχρι τις 31.12.2010 μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων όλων των εταιρικών μορφών.

Ακολούθησαν και άλλες παρόμοιες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών (υπ' αριθ. 2/55608/0025/17.08.2011 (ΦΕΚ Β' 1837) και 2/64312/ 0025/12.09.2011 (ΦΕΚ Β' 2029) - προσωρινό πλαίσιο στήριξης για το έτος 2011), κατόπιν απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (καθεστώτος ενίσχυσης SA 33204), με τις οποίες παρασχέθηκε η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, σε ποσοστό 70%, στις δανειακές συμβάσεις που θα καταρτιζόνταν μέχρι τις 31.12.2011 μεταξύ επιχειρήσεων και πιστωτικών ιδρυμάτων.

Σχετικό με την εφαρμογή αυτών των τελευταίων αποφάσεων είναι και το υπ' αριθ. 2/83241/0025/09.11.2011 έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας (Δ25) προς την Ελληνική Ένωση Τραπεζών, με το οποίο παρασχέθηκαν διευκρινίσεις επ' αυτών και ορίζεται, στην παράγραφο 25 του εγγράφου, ότι οι δανειοδοτούμενες επιχειρήσεις οι οποίες θα προέβαιναν σε μείωση των θέσεων εργασίας, εντός χρονικού διαστήματος 2 ετών και δεν αναπλήρωναν τις θέσεις μέσα στο έτος που απωλέσθηκαν, θα επιβαρύνονταν με το ανώτατο ποσοστό προμήθειας ασφαλείας.

Η υπ' αριθ.2/64312/0025/12.09.2011 απόφαση τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την υπ' αριθ.2/97006/0025/27.12.2011 νεότερη και ορίστηκε εκ νέου ότι όσες επιχειρήσεις απασχολούσαν προσωπικό υποχρεούνταν σε διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων εργασίας για διάστημα δύο (2) ετών από την εκταμίευση του δανείου και ότι σε περίπτωση μείωσής του θα επιβαρύνονταν με το ανώτερο ποσοστό προμήθειας ασφαλείας 3,8%, προσαυξημένο κατά 1% για όσες επιχειρήσεις επιβαρύνονταν ήδη με το εν λόγω ποσοστό, ανεξαρτήτως της πιστοληπτικής τους διαβάθμισης.

2. Δυνάμει της προαναφερόμενης υπ' αριθ. 2/14709/0025/14.04.2009 απόφασης παρασχέθηκε η εγγύηση του Δημοσίου σε πιστωτικά ιδρύματα, για τη ρύθμιση οφειλών και τη χορήγηση νέων κεφαλαίων κίνησης, σε διακόσιες σαράντα μία (241) επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνταν στις συγκεκριμένες περιοχές και το ύψος της εγγυητικής ευθύνης του Ελληνικού Δημοσίου ανέρχεται συνολικά στο ποσό των 332.871.499,70 ευρώ.

Επειδή κάποια από τα δάνεια που χορηγήθηκαν με την ως άνω απόφαση κατέστησαν ληξιπρόθεσμα και απαιτητά, λόγω τριών (3) συνεχόμενων ανεξόφλητων τοκοχρεολυτικών δόσεων, έχουν υποβληθεί και εκκρεμούν στην ερωτώσα υπηρεσία αιτήματα πιστωτικών ιδρυμάτων για κατάπτωση της εγγύησης του Δημοσίου, κατά τον έλεγχο δε των δικαιολογητικών που επισυνάπτονται στα αιτήματα αυτά διαπιστώνεται ότι ορισμένες από τις δανειολήπτριες επιχειρήσεις δεν είχαν διατηρήσει τις θέσεις εργασίας, όπως όφειλαν, αλλά είχε απωλεσθεί είτε μέρος αυτών είτε το σύνολό τους, ενώ κάποιες από αυτές είχαν προβεί σε παύση εργασιών ή είχαν τεθεί σε αδράνεια.

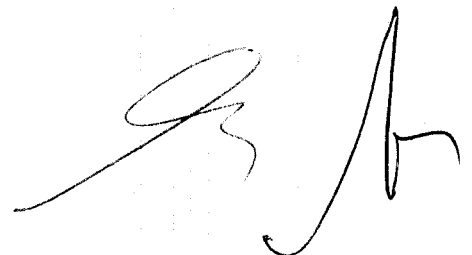
Εξ άλλου, δυνάμει των προαναφερόμενων υπουργικών αποφάσεων υπ' αριθ. 2/49086/0025/3.07.2009 και 2/54979/0025/23.07.2009 παρασχέθηκε η εγγύηση του Δημοσίου σε πιστωτικά ιδρύματα για τη χορήγηση δανείων σε τριακόσιες εβδομήντα τέσσερις (374) επιχειρήσεις, με το συνολικό ύψος της εγγυητικής ευθύνης του Ελληνικού Δημοσίου να ανέρχεται στο ποσό των 167.227.504,20 ευρώ. Στην ερωτώσα υπηρεσία έχουν υποβληθεί και εκκρεμούν σήμερα αα) ενημερωτικές επιστολές πιστωτικών ιδρυμάτων για την απώλεια θέσεων εργασίας από τις δανειολήπτριες επιχειρήσεις και ββ) αιτήματα πιστωτικών ιδρυμάτων για κατάπτωση της παρασχεθείσας εγγύησης δυνάμει των ανωτέρω υπουργικών αποφάσεων, καθώς τα δάνεια αυτά έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμα και απαιτητά, λόγω τριών (3) συνεχόμενων ανεξόφλητων χρεολυτικών δόσεων. Και στην περίπτωση αυτή, κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών που συνοδεύουν τα εν λόγω αιτήματα, διαπιστώθηκε ομοίως η απώλεια θέσεων εργασίας.

3. Κατόπιν των ανωτέρω, με το υπ' αριθ. 2/77084/0025/14-8-2013 έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας τέθηκαν τα ερωτήματα που αναφέρονται στο θέμα, τα οποία συζητήθηκαν στο Α' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. στις 2.12.2013, όπου κρίθηκε ότι το ιστορικό έχρηζε συμπληρώσεων και διευκρινίσεων από την υπηρεσία, δια της αναφοράς συγκεκριμένων περιπτώσεων παροχής εγγύησης.

Κατόπιν σχετικού εγγράφου του Γ.Ν.Σ του Υπουργείου Οικονομικών (με αριθ. πρωτ. 14545/Ερ 9882/5-12-2013) η ερωτώσα υπηρεσία, με τα υπ' αριθ. 2/9637/0025/9-4-2014 και 2/30614/0025/9-4-2014 έγγραφα της, αναφέρει δύο συγκεκριμένες περιπτώσεις παροχής εγγύησης του Δημοσίου και διευκρινίζει τα εξής:

α) Στην πρώτη περίπτωση, η επιχείρηση «Γ... Α.Ε.» δανειοδοτήθηκε δυνάμει της υπ' αριθ. 2/14709/0025/14.04.2009 (ΦΕΚ Β' 747) Υ.Α., σύμφωνα με την οποία οι επιχειρήσεις είχαν υποχρέωση να υποβάλλουν στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό απευθείας στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και δεν υποχρεούντο σε καταβολή προμήθειας ασφαλείας παρά μόνο αν υπάγονταν στην (τροποποιητική της αρχικής) υπ' αριθ. 2/26922/0025/25.04.2012 Υ.Α. Η εν λόγω επιχείρηση δανειοδοτήθηκε από διάφορες τράπεζες, ενώ από τα δικαιολογητικά που υπέβαλε στο ΓΛΚ προκύπτει ότι απασχολούσε κατά την εκταμίευση του δανείου προσωπικό 37 ατόμων, το οποίο μειώθηκε εν συνεχεία σε 29 άτομα, κατά το διάστημα που είχε υποχρέωση να το διατηρήσει, όπως δε διευκρινίζεται στο έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας «*δεν υφίστατο υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων για λήψη μέτρων λόγω απώλειας θέσεων εργασίας της επιχείρησης, καθώς και υποχρέωση για παρακολούθηση των θέσεων εργασίας μέχρι την αποπληρωμή των εγγυημένων δανείων*» (σελ. 2). Εξ άλλου, δεν έχει ληφθεί μέχρι σήμερα κάποιο μέτρο εναντίον της και ούτε έχουν υπαχθεί οι εγγυημένες οφειλές της στην υπ' αριθ. 2/26922/0025/ 25.04.2012 Υ.Α.

β) Στη δεύτερη περίπτωση η επιχείρηση «Μ...Κ... Α.Ε.» δανειοδοτήθηκε δυνάμει της υπ' αριθ. 2/49086/0025/ 3.7.2009 (ΦΕΚ 1396 Β') και της συμπληρωματικής της υπ' αριθ. 2/54979/0025/23.07.2009 υπουργικών αποφάσεων, σύμφωνα με τις οποίες οι επιχειρήσεις είχαν υποχρέωση αα) να υποβάλλουν στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό στο πιστωτικό ίδρυμα που τις δανειοδότησε, το οποίο είχε περαιτέρω υποχρέωση να υποβάλει ανά τρίμηνο σχετική ενημερωτική αναφορά στο

Γ.Λ.Κ., β) να καταβάλουν προμήθεια ασφαλείας, ανάλογη με την πιστοληπτική τους ικανότητα.

Κατά την ημέρα εκταμίευσης του δανείου (10-3-2010) η εν λόγω επιχείρηση διατηρούσε προσωπικό 98 ατόμων, έκτοτε δε η δανείστρια τράπεζα ενημέρωνε σε τακτά χρονικά διαστήματα με επιστολές της (αναφέρονται οι υπ' αριθ. 90/14-1-2011, 130/7-2-2011, 152/10-3-2011 και εν συνεχεία ανά τρίμηνο) ότι η επιχείρηση προέβαινε σε μείωση του προσωπικού της, συνεπεία της οποίας στις 10-3-2011 απασχολούσε προσωπικό 87 ατόμων. Κατόπιν αυτού η υπηρεσία ζήτησε εξηγήσεις από την δανειολήπτρια εταιρεία η οποία δεν ανταποκρίθηκε, κατά δε τον μήνα Σεπτέμβριο του 2012 το προσωπικό της είχε μειωθεί σε 51 άτομα. Όπως διευκρινίζεται με το έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας «*δεν υφίστατο υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων για λήψη μέτρων λόγω απώλειας θέσεων εργασίας της επιχείρησης, πέραν της υποχρέωσης για ενημέρωση της διεύθυνσής μας σχετικά με τις θέσεις εργασίας αυτής*» (σελ. 3). Επίσης διευκρινίζεται ότι και αυτό το εγγυημένο δάνειο δεν έχει υπαχθεί στην υπ' αριθ. 2/64312/0025/12-9-2011 Υ.Α., σύμφωνα με την οποία οι υπαγόμενες επιχειρήσεις επιβαρύνονται, σε περίπτωση μείωσης του προσωπικού τους, με το ανώτερο προβλεπόμενο ποσοστό προμήθειας ασφαλείας (3,8%), προσαυξημένο κατά 1% για όσες επιχειρήσεις επιβαρύνονταν ήδη με το εν λόγω ποσοστό και ανεξαρτήτως της πιστοληπτικής τους διαβάθμισης.

Με τα ως άνω διευκρινιστικά έγγραφα δεν χορηγήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία σε σχέση με το ειδικότερο ερώτημα αν εξακολουθεί να ισχύει η εγγύηση στην περίπτωση κατά την οποία οι δανειοδοτηθείσες επιχειρήσεις απώλεσαν το σύνολο των θέσεων εργασίας, μέσω σταδιακής μείωσης του προσωπικού τους, πλην από τα λοιπά παρασχεθέντα στοιχεία που αφορούν την ευθύνη των πιστωτικών ιδρυμάτων για τη λήψη μέτρων κατά των επιχειρήσεων σε περίπτωση απώλειας του προσωπικού τους δεν προκύπτει ότι η περίπτωση αυτή διέπεται από ειδικές

ρυθμίσεις σε σχέση με τις αναφερόμενες στα διευκρινιστικά έγγραφα της υπηρεσίας.

4. Κατόπιν των όλων ανωτέρω, τα υποβληθέντα ερωτήματα εισήχθησαν στο Α' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στη συνεδρίαση της 7.5.2014 και εκδόθηκε η υπ' αριθ. 155/2014 γνωμοδότηση, με την οποία, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 7 παρ. 3 του Οργανισμού του Ν.Σ.Κ. (Ν. 3086/2002), παραπέμφθηκαν στην Ολομέλεια, λόγω της σημειωθείσας ισοψηφίας των γνωμών.

II. 1. Στις διατάξεις των παρ. 1, 4, 7 και 8 του άρθρου 1 και 4 του άρθρου 11 του **Ν. 2322/1995** «Παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου για τη χορήγηση δανείων και πιστώσεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 143 Α'), όπως ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο, ορίζονται τα εξής:

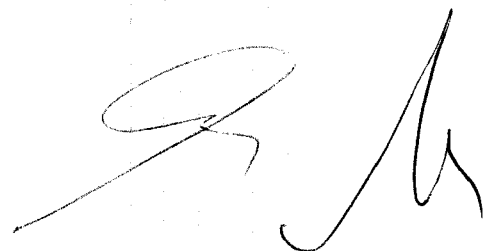
«Άρθρο 1

1. Επιτρέπεται στον Υπουργό Οικονομικών να παρέχει με απόφασή του, που εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη τριμελούς Διυπουργικής Επιτροπής που συνιστάται με τις διατάξεις του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου σε ημεδαπές ή αλλοδαπές τράπεζες, ημεδαπούς ή αλλοδαπούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς ή οίκους, ημεδαπούς ή αλλοδαπούς τεχνικούς οίκους, ημεδαπές ή αλλοδαπές εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης και εταιρείες γενικά, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου, καθώς και σε ξένες Κυβερνήσεις :

α) Για την κάλυψη δανείων, εγγυητικών επιστολών και πιστώσεων που χορηγούν προς : αα.

ββ. Ομάδες φυσικών προσώπων ή βιώσιμων ιδιωτικών επιχειρήσεων και επαγγελματιών, για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι συνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση, καθώς και για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων κλάδων και δραστηριοτήτων. γγ... β) γ)

3.....,

4. Για την παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου προς τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα για τη δανειοδότηση των φορέων που αναφέρονται στις παρ. 1,2 και 3 του παρόντος άρθρου δύναται να ζητηθούν κατά την κρίση του εγγυητή επαρκείς ασφάλειες, όπως εγγραφή υποθήκης υπέρ του Δημοσίου επί ακινήτων τους, εκχώρηση πόρων και δικαιωμάτων... 5...., 6....., 7. Σε περίπτωση κατάπτωσης των εγγυήσεων εξετάζονται από το Ελληνικό Δημόσιο (Υπουργείο Οικονομικών), που ως εγγυητής εξυπηρετεί πλέον το δάνειο, οι λόγοι και οι ενδεχόμενες παραλείψεις που συνετέλεσαν στην αδυναμία κανονικής εξόφλησης του δανείου από τους υπόχρεους φορείς...
8. α. Συνιστάται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους Συμβούλιο Διαχείρισης και Αξιολόγησης της εγγυητικής ευθύνης του Ελληνικού Δημοσίου, με τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
- αα) Εξέταση ανά φορέα των υποπεριπτώσεων ββ' και γγ' της περίπτωσης α', της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος υπέρ του οποίου παρέχεται η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που τίθενται στην Ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης Ε.Κ. στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων (2000/ C71/07).
- ββ) Αξιολόγηση της βιωσιμότητας των φορέων των υποπεριπτώσεων ββ' και γγ' της περίπτωσης α', της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος και να εγκρίνει συγκεκριμένα οικονομικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν ανά φορέα, προκειμένου να παρασχεθεί και να ισχύσει η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου με γνώμονα πάντα τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του φορέα.
- γγ) Εισήγηση προς τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών μέτρων για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου που προκύπτουν από την εγγυητική του ευθύνη και ειδικότερα τη θέση της εταιρείας σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης ή την υπαγωγή της στις διατάξεις των άρθρων 44, 45, 46 ή 46α του ν. 1892/ 1990 (ΦΕΚ 101 Α').
- δδ) Εξέταση αιτημάτων των φορέων ή και των πιστωτικών ιδρυμάτων, σχετικά με τις προαναφερόμενες αρμοδιότητές του.

εε) Εκπόνηση μελετών για περιοχές, κλάδους και δραστηριότητες και εισήγηση στην υποεπιτροπή του άρθρου 6 του παρόντος νόμου των όρων και των προϋποθέσεων παροχής της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου, κατά περίπτωση.

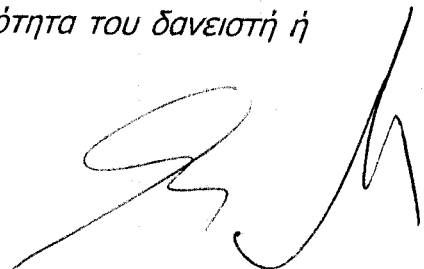
β. Το Συμβούλιο είναι ενδεκαμελές και απαρτίζεται από:...

Άρθρο 11

1. Το Ελληνικό Δημόσιο, ως εγγυητής, προβαίνει σε εξόφληση των υποχρεώσεων του που απορρέουν από την κατάπτωση των εγγυήσεων που έχει παράσχει μετά από προηγούμενη βεβαίωση, ως εσόδων του, των σχετικών ποσών στις αρμόδιες Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο. Υ.) και με βάση τα δικαιολογητικά που καθιστούν δυνατή τη βεβαίωση και την πλήρη υποκατάσταση του στα δικαιώματα του πιστωτικού ιδρύματος ή άλλου φορέα που χορήγησε το δάνειο, την εγγυητική επιστολή ή την πίστωση γενικό, τόσο κατά των πρωτοφειλετών όσο και κατά των εγγυητών και λοιπών συνυπόχρεων. 2....., 3.....,

4. Αν από υπαιτιότητα του δανειστή ή πιστωτή δεν συνέτρεχαν ή εκ των υστέρων εξέλειπαν οι προϋποθέσεις χορήγησης της εγγύησης, το Δημόσιο ελευθερώνεται και τυχόν εντολές πληρωμής, λόγω κατάπτωσης της εγγύησης ανακαλούνται και εκπίπτουν από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες όπου έχουν βεβαιωθεί τα αντίστοιχα ποσά με μέριμνα της Δ/νσης Κίνησης Κεφαλαίων, Εγγυήσεων, Δανείων και Αξιών (Γ.Λ.Κ. - Δ25). 5....».

2. Κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου 11 του Ν.2322/1995 εκδόθηκε η υπ' αριθμ. **2/478/0025/2006** απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Β' 16), με την οποία καθορίστηκε η διαδικασία βεβαίωσης και διαγραφής δανείων εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο, καθώς και τα απαιτούμενα στοιχεία του φακέλου, που υποβάλλονται στην αρμόδια 25η Δ/ση του Γ.Λ.Κ. από τα πιστωτικά ιδρύματα, στην δε παρ. Α6 της οποίας ορίζεται ότι: «Στις περιπτώσεις που έστω και εκ των υστέρων κριθεί, ότι, συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ν. 2322/1995, δηλαδή διαπιστωθεί, ότι από υπαιτιότητα του δανειστή ή

του πιστωτή δεν συνέτρεχαν ή εκ των υστέρων εξέλιπαν οι προϋποθέσεις χορήγησης της εγγύησης, το Δημόσιο ελευθερώνεται και η 25η Διεύθυνση, ανακαλεί την εγγύηση του Ελληνικού δημοσίου, προβαίνει στη σύνταξη ΑΦΕΚ για την διαγραφή της βεβαιωμένης απαίτησης και τυχόν εντολές πληρωμής, λόγω κατάπτωσης της εγγύησης, ανακαλούνται...»

3. Με τις κρίσιμες διατάξεις της υπ' αριθ. **2/14709/0025/09 (ΦΕΚ 747 Β')** απόφασης του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ορίζονται τα εξής:

«Α) Παρέχεται η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, σε ποσοστό 80%, για τη ρύθμιση των υφιστάμενων μέχρι 31.12.2008 ληξιπρόθεσμων και μη οφειλών, συμπεριλαμβανομένων και των τόκων από 1.7.2008 μέχρι 31.12.2008, και μέχρι του ποσού των € 15.000.000,00 ανά επιχείρηση, που προέρχονται από δάνεια που έχουν χορηγηθεί για πάγιες εγκαταστάσεις και κεφάλαια κίνησης σε βιοτεχνικές, βιομηχανικές, μεταλλευτικές, ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και κτηνοτροφικές επιχειρήσεις βιοτεχνικού και βιομηχανικού τύπου που είναι εγκατεστημένες και λειτουργούν, ανεξάρτητα από την έδρα της επιχείρησης, στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, στους Νομούς Πιερίας, Γρεβενών, Τρικάλων, Καρδίτσας και στους Δήμους Ενιππέα, Ναρθακίου, Πολυδάμαντα και Φαρσάλων του Νομού Λάρισας...», μεταξύ δε των απαιτούμενων δικαιολογητικών που υποβάλλονται είναι και «θεωρημένες καταστάσεις του απασχολούμενου προσωπικού από την οικεία Επιθεώρηση Εργασίας και βεβαίωση ΟΑΕΔ για το τυχόν επιδοτούμενο απασχολούμενο προσωπικό...» (παρ. Δ4).

Με την ίδια απόφαση ορίζεται περαιτέρω ότι: «Όσες επιχειρήσεις απασχολούν προσωπικό υποχρεούνται να διατηρήσουν τις υφιστάμενες θέσεις εργασίας μέχρι την αποπληρωμή του δανείου. Οι ως άνω επιχειρήσεις υποχρεούνται να υποβάλλουν στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (Δ25) – Πανεπιστημίου 37, κατάσταση της Επιθεώρησης Εργασίας σε ετήσια βάση και όλες τις τυχόν μεταβολές αυτής. Σε περίπτωση που οι πρωτοφειλέτες δεν εξοφλήσουν τρεις (3) συνεχόμενες τοκοχρεολυτικές δόσεις που προκύπτουν

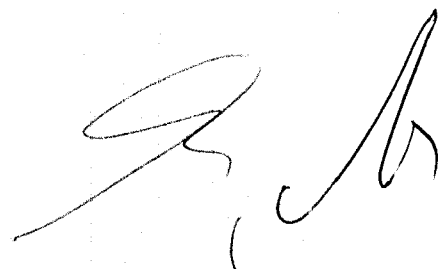
από την ανωτέρω ρύθμιση, και μέσα σε ένα τρίμηνο από τη λήξη τρίτης ανεξόφλητης δόσης, ολόκληρο το ποσό των ρυθμιζόμενων οφειλών καθίσταται ληξιπρόθεσμο και απαιτητό....

Το Ελληνικό Δημόσιο, ως εγγυητής, αναλαμβάνει την υποχρέωση εξόφλησης των εγγυημένων απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων, που θα περιλαμβάνουν το ανεξόφλητο εγγυημένο ποσό κεφαλαίου, τους ανεξόφλητους τόκους (συμβατικούς και υπερημερίας μέχρι ενός τριμήνου), και τέλος τα έξοδα της αναγγελίας κλεισίματος του λογαριασμού...»

4. Με την υπ' αριθ. οικ. **2/49086/0025/09** (ΦΕΚ 1396 Β') απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών αποφασίσθηκε η παροχή εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου σε δανειακές συμβάσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων, στα πλαίσια εφαρμογής του «προσωρινού πλαισίου στήριξης των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα για την αντιμετώπιση της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης», σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προσωρινό κοινοτικό πλαίσιο που ανακοίνωσε η Επιτροπή στις 22.1.2009 (ΕΕ C 16/2009) για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η πρόσβαση στη χρηματοδότηση κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης (άρθρο 1).

Περαιτέρω ορίζεται ότι οι δανειοδοτούμενες επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση να καταβάλουν ανάλογη προμήθεια ασφαλείας υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία υπολογίζεται κατά τα οριζόμενα στο Παράρτημα Α της υπουργικής απόφασης (το οποίο αντιστοιχεί στο Παράρτημα της Ανακοίνωσης της Επιτροπής - ΕΕ C 16/2009), ήτοι ανάλογα με την πιστοληπτική τους ικανότητα (παρ. 2 και 3 άρθρου 3).

Η εγγύηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 70% του δανείου (άρθρο 3 παρ. 5) και έχει περιορισμένη διάρκεια τεσσάρων (4) ετών και μπορεί να παραταθεί αυτόματα για ένα ακόμη έτος, έναντι παροχής ανάλογης προμήθειας από τη δικαιούχο (δανειολήπτρια) επιχείρηση προς το Ελληνικό Δημόσιο με τη βεβαίωση του πιστωτικού ιδρύματος (δανειστή) ότι το δάνειο

εξυπηρετείται κανονικά και δεν έχει καταστεί ληξιπρόθεσμο ούτε ο πρωτοφειλέτης έχει περιέλθει σε υπερημερία (παρ. 7 άρθρου 3).

Η εγγύηση καταπίπτει εάν υπάρξουν δύο συνεχόμενες ληξιπρόθεσμες και απαιτητές δόσεις για τις οποίες η δανειολήπτρια επιχείρηση καθίσταται υπερήμερη. Η κατάπτωση και βεβαίωση των εγγυημένων οφειλών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (παρ. 9 άρθρου 3).

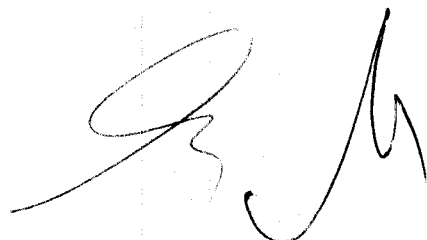
Εξ άλλου στο άρθρο 5 της απόφασης ορίζεται ότι για τη συμμετοχή των επιχειρήσεων στο προσωρινό πλαίσιο στήριξης εφαρμόζεται η διαδικασία του ν. 2322/1995 (ΦΕΚ 143 Α') όπως ισχύει και επίσης ορίζεται ρητά ότι οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να προβούν σε μείωση των θέσεων εργασίας τους για χρονικό διάστημα δύο ετών από την ημερομηνία συμμετοχής τους σε αυτό.

5. Με την υπ' αριθ. οικ. **2/54979/0025/09** (ΦΕΚ 1554 Β') απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών («Παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης από τα πιστωτικά ιδρύματα»), αποφασίσθηκε η παροχή εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου, σε ποσοστό 70%, σε δανειακές συμβάσεις σε ευρώ που επρόκειτο να καταρτισθούν μέχρι 31.12.2010 μεταξύ επιχειρήσεων και πιστωτικών ιδρυμάτων. Ορίζεται, επίσης, ότι για την παρεχόμενη εγγύηση καταβάλλεται στο Δημόσιο η προβλεπόμενη στην παράγραφο 4 του άρθρου 3 και το συνημμένο «Παράρτημα Α» της υπ' αριθμ. οικ. 2/49086/0025/3.7.2009 απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών προμήθεια ασφαλείας σε ετήσια βάση, και ακόμα ότι οι επιχειρήσεις που απασχολούν προσωπικό υποχρεούνται να διατηρήσουν τις υφιστάμενες θέσεις εργασίας για δύο (2) χρόνια από την εκταμίευση του ποσού του δανείου, υποχρεούνται δε να υποβάλλουν στα πιστωτικά ιδρύματα για το διάστημα αυτό κατάσταση της Επιθεώρησης Εργασίας σε ετήσια βάση και όλες τις τυχόν μεταβολές αυτής. Ορίζεται, ακόμη, ότι το Δημόσιο αναλαμβάνει, ως εγγυητής, την υποχρέωση εξόφλησης των εγγυημένων

απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων, το δε πιστωτικό ίδρυμα υποχρεούται να υποβάλει στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (Δ25) (μεταξύ άλλων και) *κάθε τρίμηνο* κατάσταση στην οποία να αναφέρονται τα ανεξόφλητα υπόλοιπα των εν λόγω δανείων και ο αριθμός των εκάστοτε εργαζομένων.

Σημειώνεται ότι με την υπ' αριθ. 2/78586/0025/10 (ΦΕΚ 1805 Β') απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών αντικαταστάθηκαν οι παρ. 7 και 8 του κεφαλαίου Β της ως άνω απόφασης ως εξής: *«Σε περίπτωση μη καταβολής τριών (3) συνεχόμενων χρεωλυτικών δόσεων, το εγγυημένο ποσό του χορηγούμενου δανείου καθίσταται ληξιπρόθεσμο και απαιτητό. Τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να επιδιώκουν σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 2322/95, την είσπραξη από τους πρωτοφειλέτες και τους εγγυητές των ληξιπρόθεσμων εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο δόσεων, προβαίνοντας σε κάθε νόμιμη ενέργεια διασφάλισης των απαιτήσεων τους και κατ' επέκταση αυτών του εγγυητή Ελληνικού Δημοσίου. Τα πιστωτικά ιδρύματα, προκειμένου να εξοφληθούν από το Δημόσιο, μετά την παρέλευση του τριμήνου από την ολοσχερή ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων, υποβάλλουν τα δικαιολογητικά που ορίζονται στην αριθ. 2/478/0025/04.01.2006 (ΦΕΚ Β'/16/13.01.2006) απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.»*

6. Ακολούθησε η απόφαση υπ' αριθ. **οικ. 2/64312/0025/11** (ΦΕΚ 2029 Β) του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, που αφορά την παροχή της εγγύησης του Δημοσίου σε δανειακές συμβάσεις που θα καταρτισθούν μέχρι 30.06.2012. Με την παρ. Β της εν λόγω απόφασης παρασχέθηκε η δυνατότητα στις επιχειρήσεις στις οποίες χορηγήθηκαν δάνεια δυνάμει των προαναφερόμενων υπ' αριθ. 2/49086/0025/3-7-2009 και 2/54979/0025/23-7-2009 αποφάσεων του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών να ζητήσουν την παράταση της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου από τέσσερα (4) σε δέκα (10) έτη κατ' ανώτατο όριο, οπότε για ολόκληρο το χρονικό διάστημα παράτασης της εγγύησης οι επιχειρήσεις που θα υπαχθούν οφείλουν να καταβάλουν στο Δημόσιο τις προβλεπόμενες στο Παράρτημα Α της αριθ.

2/55608/0025/2011 (ΦΕΚ 1837 Β') απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών προμήθειες ασφαλείας.

7. Στις διατάξεις του Αστικού Κώδικα για την εγγύηση, ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 847 ΑΚ – Έννοια

Με τη σύμβαση της εγγύησης ο εγγυητής αναλαμβάνει απέναντι στο δανειστή την ευθύνη ότι θα καταβληθεί η οφειλή».

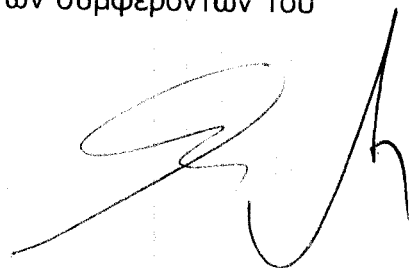
Άρθρο 851 ΑΚ

Ο εγγυητής ευθύνεται για την έκταση που έχει κάθε φορά η κύρια οφειλή και ιδίως για τις συνέπειες του πταίσματος ή της υπερημερίας του πρωτοφειλέτη».

III. 1. Η εγγύηση είναι σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ δανειστή και εγγυητή, σύμφωνα με την οποία ο δεύτερος αναλαμβάνει απέναντι στον πρώτο την υποχρέωση να εκπληρώσει την οφειλή άλλου (πρωτοφειλέτη) αν δεν την εκπληρώσει ο τελευταίος. Σκοπός της είναι η εξασφάλιση της απαίτησης του δανειστή κατά του πρωτοφειλέτη, έχει δε πάντοτε παρεπόμενο χαρακτήρα. Η δήλωση του εγγυητή πρέπει να περιέχει με σαφήνεια τη βούληση του να δώσει εγγύηση για ορισμένο ποσό, ή μέχρι ορισμένο ποσό ή απεριόριστα, ενώ, όταν δεν αναφέρεται καθόλου το ποσό για το οποίο δίνεται η εγγύηση, ο εγγυητής θα ευθύνεται για ό, τι και ο πρωτοφειλέτης (*Καυκάς β' σελ. 441, 446*), η δε δήλωση εγγύησης θα πρέπει να ερμηνεύεται στενά υπέρ του εγγυητή (*Γνωμ. ΝΣΚ 18/2013, Καυκάς σελ. 465, 470, ΑΠ 1842/2008*). Εξ άλλου, η παύση των εργασιών επιχείρησης ή και η κήρυξη του πρωτοφειλέτη σε κατάσταση πτώχευσης δεν επάγεται κατ' αρχάς καμία μεταβολή στην ευθύνη του εγγυητή γενικά, ακριβώς διότι η εγγύηση σκοπεί την εξασφάλιση του δανειστή για την περίπτωση της αφερεγγυότητας του πρωτοφειλέτη (*γνωμ. ΝΣΚ 439/2010, ΕφΘεσ/νίκης 117/2002, Ζέπος, ΕρμΑΚ Εισαγ. 847-870 αρ. 57, Γεωργιάδη - Σταθόπουλου ΕρμΑΚ 847-850*).

2. Ο σκοπός της κατά το Ν. 2322/1995 παροχής της εγγύησης του Δημοσίου προς πιστωτικά ιδρύματα για την κάλυψη δανείων που χορηγούν σε ομάδες φυσικών προσώπων ή βιώσιμων ιδιωτικών επιχειρήσεων και επαγγελματιών, συνίσταται στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών, στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθιστα χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση, καθώς και στην προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων επιχειρηματικών κλάδων ή δραστηριοτήτων, ώστε, μέσω αυτής της ανάπτυξης, να τονωθεί η διατήρηση των υφιστάμενων ή να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας (*Γνωμ Ολομ. ΝΣΚ 112/2012*). Εξ άλλου η εγγύηση του Δημοσίου παρέχεται, σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 2322/1995, και κατ' εφαρμογή κανόνων του ευρωπαϊκού δικαίου και με την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Ανακοίνωση ΕΕ 6/2011) για την αντιμετώπιση της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, στα πλαίσια της λειτουργίας του ελληνικού προσωρινού πλαισίου εγγυήσεων (ν 308/2009).

3. Για την εξασφάλιση των απαιτήσεων του εγγυητή δημοσίου, καθώς και την επίτευξη του σκοπού της παροχής της εγγύησης, δηλαδή τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της αιτούσας την εγγύηση επιχείρησης, ο νομοθέτης συγκρότησε, με το Ν. 3458/2006 (άρθρο 37) με το οποίο προστέθηκε παρ. 8 στο άρθρο 1 του Ν. 2322/1995, ειδικό συλλογικό όργανο ήτοι το ενδεκαμελές «*Συμβούλιο Διαχείρισης και Αξιολόγησης της εγγυητικής ευθύνης του Ελληνικού Δημοσίου*», με αρμοδιότητες, μεταξύ άλλων να εξετάζει αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που τίθενται στην Ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης Ε.Κ. στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων (2000/ C71/07), να αξιολογεί τη βιωσιμότητα των δανειοληπτών και να εγκρίνει συγκεκριμένα οικονομικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν ανά δανειολήπτη, προκειμένου να παρασχεθεί και να ισχύσει η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου με γνώμονα πάντα τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του φορέα, να εισηγείται προς τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών μέτρα για τη διασφάλιση των συμφερόντων του

Ελληνικού Δημοσίου που προκύπτουν από την εγγυητική του ευθύνη και ειδικότερα τη θέση της εταιρείας σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης ή την υπαγωγή της στις διατάξεις των άρθρων 44, 45, 46 ή 46α του ν. 1892/ 1990 (ΦΕΚ 101 Α') και να εκπονεί μελέτες για περιοχές, κλάδους και δραστηριότητες και να εισηγείται τους όρους και τις προϋποθέσεις παροχής της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου.

IV. Κατά την συζήτηση που διεξήχθη μεταξύ των μελών της Ολομέλειας επί των υποβληθέντων ερωτημάτων διαμορφώθηκαν δύο γνώμες.

A. Κατά τη γνώμη της **πλειοψηφίας**, που απαρτίστηκε από τους Ιωάννη Σακελλαρίου, Πρόεδρο του ΝΣΚ, Μιχαήλ Απέσσο και Αλέξανδρο Καραγιάννη Αντιπροέδρους του ΝΣΚ, Θεόδωρο Ψυχογιού, Κωνσταντίνο Χαραλαμπίδη Ευγενία Βελώνη Δημήτριο Χανή, Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Δημήτριο Μακαρονίδη, Αλέξανδρο Ροϊλό, Κωνσταντίνα Χριστοπούλου, Ευαγγελία Σκαλτσά, Ελένη Πασαμιχάλη και Σταύρο Σπυρόπουλο, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους, (**ψήφοι 15**), με την οποία συντάχθηκε και ο εισηγητής Χρήστος Μητκίδης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο), από τη συνδυασμένη ερμηνεία των προπαρατεθεισών διατάξεων και την υπαγωγή του πραγματικού σε αυτές συνάγονται τα εξής:

1. Όπως προκύπτει από τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 11 του Ν.2322/95, ο εγγυητής – Δημόσιο ελευθερώνεται εάν δεν συνέτρεχαν εξ αρχής ή αν εκ των υστέρων εξέλειπαν οι προϋποθέσεις χορήγησης της εγγύησης από υπαιτιότητα του πιστωτή ή του δανειστή, στην περίπτωση δε αυτή ανακαλούνται οι τυχόν εκδοθείσες εντολές πληρωμής λόγω κατάπτωσης της εγγύησης. Επίσης, ο εγγυητής ελευθερώνεται αν συντρέχει κάποια από τις γενικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα περί απόσβεσης των ενοχών (δια καταβολής, συμψηφισμού, ανανέωσης, πλήρωσης διαλυτικής αίρεσης κ.λπ.) καθώς και τις ειδικές των άρθρων 862 (απόσβεση της εγγύησης αν από πταίσμα του δανειστή έγινε αδύνατη η ικανοποίησή του από τον οφειλέτη), 863 (εφόσον ο δανειστής παραιτήθηκε από ασφάλειες που υπήρχαν αποκλειστικά για την απαίτησή του για την οποία είχε δοθεί η εγγύηση με

αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο εγγυητής) και 864 (όταν έχει αποσβεστεί η κύρια οφειλή).

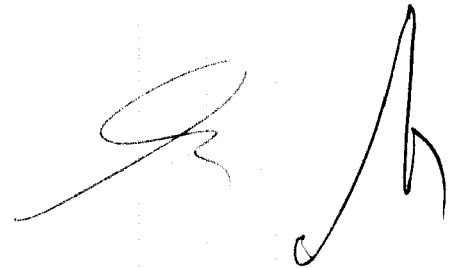
2. Στις προδιαληφθείσες υπουργικές αποφάσεις με τις οποίες αποφασίσθηκε η παροχή της εγγύησης του δημοσίου τίθενται οι ακόλουθες υποχρεώσεις στις δανειοδοτούμενες (με εγγύηση του δημοσίου) επιχειρήσεις:

α) Να διατηρήσουν τις υφιστάμενες κατά την εκταμίευση θέσεις εργασίες μέχρι την αποπληρωμή του δανείου (στην πρώτη απόφαση υπ' αριθ. 2/14709/0025/09) και για δύο χρόνια (στις λοιπές αποφάσεις).

β) Να υποβάλλουν αρμοδίως στο Δημόσιο (Υπουργείο Οικονομικών, Διεύθυνση Δ25) θεωρημένες καταστάσεις του απασχολούμενου προσωπικού αρχικά, για την παροχή της εγγύησης και εν συνέχεια κατ' έτος, με όλες τις μεταβολές του προσωπικού.

γ) Να καταβάλλουν ετησίως «προμήθεια ασφαλείας», ήτοι ποσοστό επί του ποσού του δανείου, κλιμακούμενο αναλόγως της πιστοληπτικής αξιολόγησης της δανειοδοτούμενης επιχείρησης (βλ. άρθρο 3 παρ. 2 της ΥΑ 2/49086/0025/09, καθώς επίσης και άρθρα 3 παρ. 2-3 και 4 παρ. 5 της ΥΑ 2/55608/0025/11), η οποία αυξάνεται (ως είδος κύρωσης) σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν τηρήσει την υποχρέωσή της να διατηρήσει το προσωπικό της για τον υπεσχημένο χρόνο στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό 3,8% και σε περίπτωση που ήδη η επιχείρηση πληρώνει προμήθεια ασφαλείας με αυτό το ποσοστό αυξάνεται κατά 1% επιπλέον (βλ. παρ. Β της ΥΑ 2/64312/0025/11, όπως τροποποιήθηκε με την ΥΑ 2/97006/0025/11).

3. Από τα προαναφερόμενο ιστορικό δεν προκύπτει ότι συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 11 του Ν.2322/95, που προβλέπει την ελευθέρωση του εγγυητή - Δημοσίου όταν προκύπτει ότι δεν συνέτρεχαν εξ αρχής ή όταν εκ των υστέρων εξέλειπαν οι προϋποθέσεις χορήγησης της εγγύησης από υπαιτιότητα του πιστωτή ή του δανειστή, ούτε προκύπτει περίπτωση εκταμίευσης δόσεων δανείου προς τους δανειολήπτες ενώ είχε ήδη περιέλθει σε γνώση των πιστωτικών ιδρυμάτων που προέβησαν στην σύναψη των δανείων η μείωση του προσωπικού των δανειοληπτριών

επιχειρήσεων, γεγονός, που αν συνέτρεχε, θα έθετε ενδεχομένως σε διαφορετική βάση το ερώτημα και την επί αυτού απάντηση. Τούτο δε διότι, υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν μπορεί να αποδοθεί υπαιτιότητα στα πιστωτικά ιδρύματα για την μείωση του προσωπικού των δανειοδοτούμενων επιχειρήσεων, δεδομένου ότι ναι μεν οι δανειοδοτούμενες επιχειρήσεις είχαν υποχρέωση να αποστέλλουν κατάσταση με τις μεταβολές του προσωπικού τους τόσο στα πιστωτικά ιδρύματα όσο και στην αρμόδια υπηρεσία (Δ25) του Δημοσίου που παρακολουθεί τις εγγυήσεις του Δημοσίου, πλην δεν προκύπτει ότι βαρύνει οποιαδήποτε υπαιτιότητα τα πιστωτικά ιδρύματα για το ανωτέρω γεγονός, τα οποία αντιθέτως και κατά τα αναφερόμενα στα συμπληρωματικά έγγραφα της υπηρεσίας, είτε δεν είχαν καμιά αρμοδιότητα να ελέγχουν την απασχόληση του προσωπικού των δανειοληπτών τους (όπως στην ενδεικτικώς αναφερόμενη περίπτωση της εταιρείας Γ... Α.Ε. που δανειοδοτήθηκε δυνάμει της ΥΑ υπ' αριθ. 2/14709/0025/14-4-2009), είτε τήρησαν την υποχρέωση που είχαν να αποστέλλουν ανά τρίμηνο αναφορά στην αρμόδια υπηρεσία του Γ.Λ.Κ. περί του απασχολούμενου προσωπικού των επιχειρήσεων που δανειοδότησαν (όπως εν προκειμένω στην ενδεικτική περίπτωση της εταιρείας Μ... Κ... Α.Ε. η οποία δανειοδοτήθηκε δυνάμει των υπ' αριθ. 2/49086/ 0025/3-7-2009 και 2/54979/0025/23-7-2009 Υ.Α.

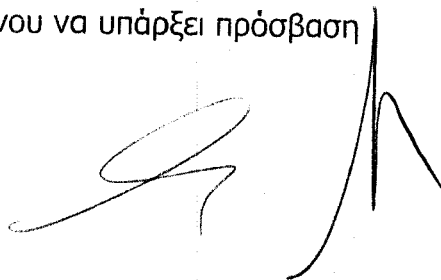
4. Περαιτέρω, οι συμπληρωματικές διευκρινίσεις της ερωτώσας υπηρεσίας αφορούν δύο ενδεικτικές περιπτώσεις παροχής εγγύησης σε επιχειρήσεις οι οποίες δεν υπήχθησαν (όπως βεβαιώνει η υπηρεσία και όπως είχαν δικαίωμα) στις ρυθμίσεις των προαναφερθεισών Υ.Α. 2/26922/0025/25-4-2012 (η πρώτη επιχείρηση) και 2/64312/0025/12-9-2011 (η δεύτερη επιχείρηση), οι οποίες προβλέπουν την επιβολή και είσπραξη πρόσθετης εγγύησης από τις δανειοδοτηθείσες επιχειρήσεις, λόγω παράβασης της υποχρέωσής τους να διατηρήσουν αμείωτο το απασχολούμενο προσωπικό τους, επομένως δεν τίθεται ζήτημα ευθύνης των πιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία δεν επέβαλαν στις δανειολήπτριες επιχειρήσεις αυξημένες εγγυήσεις ασφαλείας.

5. Τέλος, είναι αυτονόητο, ότι, εφόσον υφίστανται περιπτώσεις χορήγησης της εγγύησης του Δημοσίου, κατά τις προαναφερόμενες διατάξεις, υπό τον όρο διατήρησης του προσωπικού της δανειοδοτούμενης επιχείρησης και κατά την δανειστική σύμβαση το ποσόν του δανείου δεν εκταμιεύεται εφάπαξ, αλλά τμηματικά και σε δόσεις και προκύπτει επιπλέον ότι το πιστωτικό ίδρυμα, ενώ έλαβε γνώση της μείωσης του προσωπικού της δανειολήπτριας επιχείρησης, εν τούτοις προέβη σε εκταμίευση δόσεων δανείου, συντρέχει υπαιτιότητά του ως πιστωτή, κατά το άρθρο 11 παρ. 4 του Ν. 2322/1995, η οποία δικαιολογεί τη μη κάλυψη με την εγγύηση του Δημοσίου των δόσεων που εκταμιεύθηκαν μετά την γνώση του γεγονότος της μείωσης του προσωπικού, διότι εκταμιεύθηκε τμήμα του δανείου, παρά το γεγονός ότι εξέλιπαν οι όροι χορήγησής του.

Β. Κατά τη γνώμη της **μειοψηφίας**, η οποία απαρτίσθηκε Παναγιώτη Παναγιωτουνάκο, Παναγιώτη Σπανό, Αικατερίνη Γρηγορίου, Στυλιανή Χαριτάκη, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Κωνσταντίνο Κατσούλα, Ευστράτιο Συνοίκη, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Χριστίνα Διβάνη και Θεόδωρο Τσιρά, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (**ψηφοί 10**), από τη συνδυασμένη ερμηνεία των προπαρατεθεισών διατάξεων και την υπαγωγή του πραγματικού σε αυτές συνάγονται τα εξής:

1. Η από 14.04.2009(747/β/2009) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών για παροχή εγγυήσεων του ΕΔ σε πιστωτικά ιδρύματα προκειμένου να ρυθμισθούν δανειακές οφειλές κατηγοριών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιφέρειες, όσο και η από 25.04.2012 υ.α. (1346/Β/2012) τροποποιούσα τους όρους αποπληρωμής των, κατά την πρώτη υ.α., εγγυημένων δανείων έχουν λάβει υπόψη την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων (2008/С155/02).

2. Την προαναφερθείσα ανακοίνωση της Ε.Ε. έχουν λάβει υπόψη και οι από 3.07.2009 (1396/Β/2009) και από 23.07.2009(1554/Β/2009) υ.α. που αφορούν στη παροχή εγγυήσεων του Ε.Δ. προκειμένου να υπάρξει πρόσβαση

ελληνικών επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση κατά τη διάρκεια της τότε τρέχουσας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης. Η μεν από 3.07.2009 υ.α. ρυθμίζει τις εγγυήσεις Ε.Δ. σε δανειακές συμβάσεις συνδεδεμένες με συγκεκριμένη οικονομική συναλλαγή, ενώ η από 23.07.2009 υ.α. έχει γενικότερο χαρακτήρα. Και οι δυο υ.α. του έτους 2009 αναφέρονται α) στην ανακοίνωση της Ε.Ε. για ένα προσωρινό κοινοτικό πλαίσιο κρατικής ενίσχυσης με μορφή εγγυήσεων για στήριξη της χρηματοδότησης κατά τη προαναφερθείσα κρίση (ΕΕ C/16/2009) και β) στην από 3.06.2009 απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση προς την Ελλάδα του καθεστώτος παροχής εγγυήσεων του ΕΔ προς τις δανειοδοτούμενες επιχειρήσεις (ν 308/2009).

3. Από τις, σε συνδυασμό ερμηνευόμενες, προαναφερθείσες ανακοινώσεις και από την απόφαση της Ε.Ε. προκύπτουν τα ακόλουθα κρίσιμα και κοινά χαρακτηριστικά:

α. Η παροχή εγγύησης του κράτους προς τον δανειοδότη συνιστά κατ' αρχήν κρατική ενίσχυση προς τον δανειολήπτη, ενώ δεν αποκλείεται να συνιστά, συγχρόνως, και κρατική ενίσχυση προς τον δανειοδότη, εφόσον αυτός προβαίνει στον δανεισμό χωρίς κριτήρια αγοράς και συνετού επιχειρηματία, με τη βεβαιότητα απουσίας επιχειρηματικού κινδύνου λόγω της ύπαρξης κρατικής εγγύησης των χορηγηθέντων δανείων.

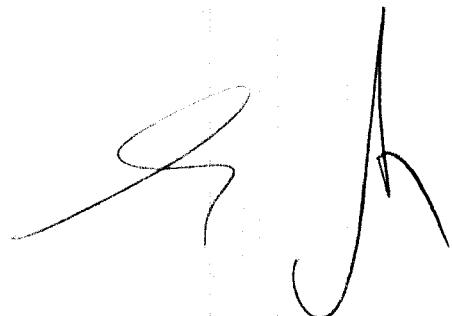
β. Η εκ μέρους του εγγυητή κράτους και μέσω των δανειοδοτών πιστωτικών ιδρυμάτων είσπραξη προμηθειών ασφαλείας από τους δανειοδοτούμενους αποτελεί αμοιβή του εγγυητή για τις δημιουργούμενες από το καθεστώς παροχής εγγυήσεων δαπάνες και τρόπο μερικής αυτοχρηματοδότησης του συνολικού καθεστώτος ενίσχυσης από τους ίδιους τους δανειολήπτες.

γ. Η διατήρηση των θέσεων απασχόλησης των δανειοδοτούμενων επιχειρήσεων αποτελεί στόχο άμεσο ή συμπλεκόμενο με την πρόσβαση στη χρηματοδότηση και την προς τούτο ενίσχυση δανειοδοτούμενων από τον πιστωτικό τομέα και με εγγύηση του κράτους επιχειρήσεων, λόγος για τον

οποίο και το ύψος του δανείου συνδέεται και με το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος.

4. Κοινό χαρακτηριστικό των τριών (3) υ.α. του έτους 2009 είναι η περιλαμβανόμενη υποχρέωση διατήρησης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα των θέσεων εργασίας για τις υπό δανειοδότηση με εγγύηση του ΕΔ επιχειρήσεις. Η αναφορά στη τροποποιητική υ.α. του 2012 στους όρους της αρχικής απόφασης επιβεβαιώνει τη διατήρηση της σχετικής υποχρέωσης των δανειοδοτούμενων επιχειρήσεων. Η αναφορά στην ίδια απόφαση περί δυνητικά αυξημένου ποσοστού προμηθείας ασφάλειας σε περίπτωση μείωσης των θέσεων εργασίας δεν αναιρεί τη σχετική ως άνω υποχρέωση της δανειοδοτούμενης επιχείρησης, απλώς δύναται να αυξάνει την αμοιβή του κράτους για την ανάληψη κινδύνου και τις παρασχεθείσες και συνδεδεμένες με τη χορήγηση της εγγύησης υπηρεσίες και δαπάνες του. Σημειώνεται ότι, σε όλες τις υ.α., το ύψος της εγγυημένης δανειοδότησης συναρτάται από τα οικονομικά μεγέθη της επιχείρησης, ένα εκ των οποίων είναι και το μισθολογικό κόστος.

5. Η, κατά τις ανωτέρω κοινοτικές και εθνικές διατάξεις και κατευθυντήριες γραμμές, χορηγούμενη κρατική εγγύηση προς τους δανειοδότες θα πρέπει να θεωρηθεί ότι τελεί υπό την προϋπόθεση διατήρησης των όρων της επιλεξιμότητας προς ενίσχυση των δανειοδοτούμενων επιχειρήσεων. Υπό την αντίθετη εκδοχή, αφενός αναιρείται ουσιώδης κοινοτικός - εθνικός στόχος και όρος χορήγησης της εγγύησης - ενίσχυσης, δηλαδή η προστασία των θέσεων εργασίας και η διατήρηση της απασχόλησης (στόχος που με έμφαση τονίζεται και στο οικ.2/30614/0025/9.04.2014 έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας) και, αφετέρου, οι δανειοδότες - πιστωτικά ιδρύματα, απαλλασσόμενοι και του στοιχειώδους επιχειρηματικού κινδύνου, στερούνται κινήτρου επιμελούς προκαταβολικού ελέγχου των υποψηφίων δανειοληπτών και ενισχύονται έναντι των λοιπών επιμελών ανταγωνιστών και εν δυνάμει δανειοδοτών.

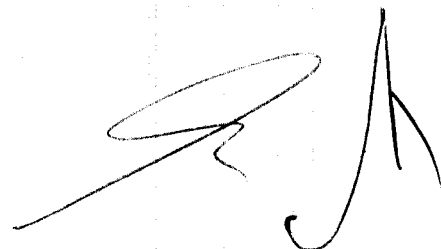
6. Κατά συνέπεια, η σε χρόνο μεταγενέστερο της χορήγησης της εγγύησης του ΕΔ μη διατήρηση των οφειλόμενων θέσεων εργασίας από τον δανειοδοτούμενο συνιστά ανεπιτρεπτή μεταβολή των όρων παροχής της εγγύησης και απαλλάσσει το ΕΔ από την εγγυητική του ευθύνη, του σχετικού επιχειρηματικού κινδύνου βαρύνοντας τον δανειοδότη. Υπό αυτή την ερμηνευτική εκδοχή και ανεξάρτητα από το πραγματικό γεγονός της δυνατότητας ή της αδυναμίας του δανειοδότη να επηρεάσει τις επιχειρηματικές αποφάσεις του δανειολήπτη, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι στην ευρύτερη έννοια της προβλεπόμενης στο άρθρο 7 παρ. 4 του ν.2322/95 υπαιτιότητας του δανειστή που απελευθερώνει το Ελληνικό Δημόσιο από την εγγυητική προς αυτόν ευθύνη συμπεριλαμβάνεται και η ανάληψη της επιχειρηματικού κινδύνου του δανειοδότη από τον ίδιο.

7. Εν τούτοις, δεδομένης της επικρατούσας στο κοινοτικό δίκαιο αρχής της αναλογικότητας, η συνέχεια ή μη της εγγυητικής ευθύνης του ΕΔ θα πρέπει να κρίνεται επί τη βάση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε μιας περιπτώσεως και η τελική απόφαση των αρμοδίων εθνικών αρχών θα πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη (π.χ. η - παρά την επίδειξη εκ μέρους του δανειοδότη της προσήκουσας επιμέλειας για τη λήψη της απόφασης δανειοδότησης και για την λήψη των αναγκαίων εξασφαλιστικών της απαίτησης μέτρων, τόσο κατά την σύναψη του δανείου, την εκταμίευση ή την επιδίωξη είσπραξής του - μεταγενέστερη συνδρομή α. λόγου ανωτέρας βίας που καθιστά αδύνατη τη τήρηση της υποχρέωσης του δανειολήπτη στο ακέραιο-όπως οι φυσικές καταστροφές - ή β. άλλου λόγου που θα καθιστούσε καταχρηστική την συμπεριφορά της διοίκησης προς τον δανειοδότη για πλήρη απαλλαγή της, όπως σε περίπτωση πρόσκαιρου περιορισμού ασήμαντου αριθμού θέσεων εργασίας).

8. Σημειώνεται ότι ναι μεν αναφέρεται από την ερωτώσα Υπηρεσία, ότι *«δεν υφίστατο υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων για λήψη μέτρων λόγω απώλειας θέσεων εργασίας της επιχείρησης, καθώς και υποχρέωση για παρακολούθηση των θέσεων εργασίας μέχρι την αποπληρωμή των*

εγγυημένων δανείων» (ανωτ. σελ. 6), πλην όμως δεν αναφέρεται στο δίδόμενο ιστορικό συγκεκριμένα τι προβλέπεται στην σύμβαση δανείου εν σχέσει προς την υποχρέωση της επιχειρήσεως να διατηρεί ορισμένο αριθμό εργαζομένων, δεδομένου ότι η δανειοδότηση υπό την εγγύηση του κράτους δίδεται προς τον σκοπό (και) διατηρήσεως ορισμένου αριθμού εργαζομένων, και συνεπώς θα έπρεπε το χορηγούν το δάνειο πιστωτικό ίδρυμα να λάβει πρόνοια για εξασφάλιση τουλάχιστον του ιδίου, συμπεριλαμβάνοντας ειδικό σχετικό όρο.

V. Ενόψει των ανωτέρω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τακτική Ολομέλεια) γνωμοδοτεί, **κατά πλειοψηφία**, ότι επί των τεθέντων ερωτημάτων προσήκουν οι εξής απαντήσεις: α) Δεν έπαυσε να ισχύει, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 11 του Ν. 2322/1995, η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου η οποία παρασχέθηκε προς πιστωτικά ιδρύματα για την εκ μέρους τους παροχή δανείων προς επιχειρήσεις, δυνάμει της υπ' αριθ. 2/14709/ 0025/14.04.2009 (ΦΕΚ Β' 747) και των υπ' αριθ. 2/49086/0025/ 3.07.2009 και 2/54979/0025/23.07.2009 αποφάσεων του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, εκ του λόγου ότι οι δανειοδοτηθείσες επιχειρήσεις παρέβησαν την απορρέουσα από τις ως άνω αποφάσεις υποχρέωσή τους για διατήρηση των θέσεων εργασίας μέσα στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα, παρά το γεγονός ότι δεν υπήχθησαν οι επιχειρήσεις αυτές στις διατάξεις μεταγενέστερων υπουργικών αποφάσεων που τροποποίησαν τις προαναφερόμενες και στις οποίες προβλέπεται ότι οι επιχειρήσεις που, παρά την υποχρέωσή τους, δεν διατηρήσουν αμείωτες τις θέσεις εργασίας, θα επιβαρύνονται με αύξηση του ποσοστού της προμήθειας ασφαλείας, β) δεν έπαυσε, δυνάμει της ίδιας διάταξης της παρ. 4 του άρθρου 11 του Ν. 2322/1995, να ισχύει η εγγύηση στην ειδικότερη περίπτωση κατά την οποία οι δανειοδοτηθείσες επιχειρήσεις απώλεσαν το σύνολο των θέσεων εργασίας, μέσω σταδιακής μείωσης του προσωπικού τους, μέχρι την οριστική παύση των εργασιών τους και γ) η εγγύηση του δημοσίου δεν καλύπτει δόσεις των εγγυημένων δανείων, που τυχόν εκταμιεύθηκαν μετά την γνώση

από τα πιστωτικά ιδρύματα του γεγονότος της μείωσης του προσωπικού των δανειοληπτριών επιχειρήσεων, καθόσον στην περίπτωση αυτή συντρέχει υπαιτιότητά τους εκ του γεγονότος ότι κατέβαλαν ποσά δανείων, ενώ εξέλιπαν οι προϋποθέσεις, υπό τις οποίες η εγγύηση είχε χορηγηθεί.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 26 / 6 - 2014

Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Σακελλαρίου

Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Χρήστος Μητκίδης

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ